

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 244278
Datum vergadering: 5 juli 2021
Datum voorstel: 1 juni 2021
Nummer: A
Onderwerp: Regionale Energiestrategie (RES) Twente 1.0

Voorgesteld raadsbesluit

1. Vast te stellen de Regionale Energiestrategie (RES) Twente 1.0. als strategisch koersdocument.
2. Kennis te nemen van het document "moties en reflecties Stuurgroep RES en College"

Samenvatting van het voorstel

De RES Twente 1.0 is een belangrijke stap om te komen tot een bijdrage vanuit Twente aan het Klimaatakkoord. Dit draagt bij aan een vermindering van de CO₂-uitstoot met 95% in 2050, met als tussenstap een vermindering van 49% in 2030. Hoofddoelstellingen voor 2030 bestaan uit het duurzaam opwekken van 1,5 TWh elektriciteit en de realisatie van een Regionale Structuur Warmte om gebouwen duurzaam te verwarmen zonder fossiele brandstoffen (dus aardgasvrij). Hiermee wordt beoogd de klimaatverandering zoveel mogelijk tegen te gaan.

Aanleiding voor het voorstel

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015) bekend gemaakt in de vorm van het Nationaal Klimaatakkoord. In dertig energieregio's in Nederland vindt een uitwerking plaats waar en hoe elektriciteit op land gezamenlijk 35 Terawattuur (TWh) elektriciteit duurzaam opgewekt kan worden in 2030. Maar ook welke warmtebronnen te gebruiken zijn in samenhang met de warmtevraag en welke warmte-infrastructuur daarvoor nodig is, zodat woningen en (bedrijfs)gebouwen van het aardgas af kunnen. Voor Twente is de Regionale Energiestrategie Twente (RES Twente) uitgewerkt door de veertien gemeenten samen met provincie Overijssel, waterschappen, netbeheerders, Twence, kennisinstellingen, woningcorporaties en belanghebbenden. De RES Twente 1.0 beschrijft de bijdrage van Twente. De gemeente Dinkelland maakt deel uit van deze Twentse samenwerking en levert daarmee haar bijdrage aan het Klimaatakkoord. Na het opleveren van de concept-RES Twente in april 2020 is hard gewerkt om van de uitgewerkte bouwstenen te komen tot een concreter voorstel. In de periode van maart tot en met april 2021 is het voorlopig ontwerp RES Twente 1.0 beschikbaar gesteld, toegelicht en voorgelegd aan de gemeenten, waterschap en provincie. De volksvertegenwoordigers zijn in de gelegenheid gesteld om moties of reacties te versturen. De raad van Dinkelland heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en moties ingediend. Alle moties zijn verzameld in bijlage 1 bij de RES Twente 1.0. Hierin is ook opgenomen hoe deze zijn verwerkt.

Beoogd resultaat van het voorstel

Doel

De RES Twente 1.0 is een belangrijke stap om te komen tot een bijdrage vanuit Twente aan het Klimaatakkoord. Dit draagt bij aan een vermindering van de CO₂-uitstoot met 95% in 2050, met als tussenstap een vermindering van 49% in 2030. Hoofddoelstellingen voor 2030 bestaan uit het duurzaam opwekken van 1,5 TWh elektriciteit en de realisatie van een Regionale Structuur Warmte om gebouwen duurzaam te verwarmen zonder fossiele brandstoffen (dus aardgasvrij). Hiermee wordt beoogd de klimaatverandering zoveel mogelijk tegen te gaan.

De RES Twente vraagt colleges, bestuur, volksvertegenwoordigers (14 Twentse gemeenteraden, Algemeen Bestuur waterschap Vechtstromen en Provinciale Staten) om het strategische koersdocument vast te stellen en zo bij te dragen aan de doelen uit het Nationaal Klimaatakkoord. Tevens wordt gevraagd akkoord te gaan met een inspanningsverplichting om de doelstellingen voor zowel duurzame opwek elektriciteit als voor de warmteopgave te realiseren. De bijlagen bestaan uit achtergrondinformatie en worden niet vastgesteld. De RES werkt aan regionale beleidsvorming waarbij de partners gelijkwaardige verantwoordelijkheden hebben in de samenwerking.

Argumentatie

Strategisch koersdocument voorleggen ter besluitvorming

Wijzigingen op hoofdlijnen

Wijzigingen ten opzichte van het voorlopig ontwerp RES Twente 1.0:

- De RES Twente 1.0 is opgeleverd in de vorm van een strategisch koersdocument en een bijlagenboek.
- Het koersdocument wordt voorgelegd ter besluitvorming.
- In het koersdocument wordt naar de bijlagen met achtergrondinformatie verwezen waar nodig. Het bijlagenboek wordt niet vastgesteld.
- De procesafspraken zijn opgenomen in hoofdstuk 2. De volgorde van deze afspraken is gewijzigd en er zijn afspraken herschreven of toegevoegd. Dit is bedoeld ter verduidelijking voor de besluitvorming en geeft beslissers en belanghebbenden meer inzicht en sturing op het vervolgproces.
- De wijzigingen in de procesafspraken zijn doorgevoerd naar aanleiding van de reacties die zijn ontvangen. De procesafspraken uit het voorlopig ontwerp zijn in essentie behouden. De RES Twente komt hiermee tegemoet aan de kansen en zorgen van volksvertegenwoordigers, partners en belanghebbenden.
- De afsprakenrubriek 'Samen met de omgeving' is naar voren gehaald, omdat betrokkenheid van de samenleving zeer belangrijk wordt gevonden en volgens velen onderbelicht is gebleven.
- De afsprakenrubriek 'Haalbaar, betaalbaar en schaalbaar' is toegevoegd, omdat de komende periode expliciet aandacht wordt gevraagd voor:
 - 1) Energiebesparing, omdat energie die we niet gebruiken, ook niet hoeven op te wekken en dat leidt dus per definitie tot een betere betaalbaarheid.
 - 2) Een efficiënt energiesysteem, omdat voor de uitbreiding van de netcapaciteit afstemming moet plaatsvinden over de zoekgebieden én de benodigde investeringen, zodat een zo hoog mogelijk rendement wordt bereikt, tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.
 - 3) Afstemming over regionale uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit is opgenomen als procesafpraak.
 - 4) De Twentse Energie Agenda is toegevoegd met een programmeer- en een onderzoekstafel voor RES Twente 2.0 en verder.
- De regionale koers is opgenomen om de uitgangspunten voor de overkoepelende strategie toe te lichten. Vervolgens worden de aanpak voor opwek elektriciteit, de Regionale Structuur Warmte en de Twentse Energie Agenda in afzonderlijke hoofdstukken toegelicht.
- Binnen de aanpak voor duurzame opwek elektriciteit is de voorkeursvolgorde uitgewerkt. Hierin zijn verschillende suggesties van diverse volksvertegenwoordigers en verschillende belanghebbenden overgenomen.

Zoekgebieden worden niet vastgesteld.

Bij het vaststellen van de RES Twente 1.0 worden geen zoekgebieden vastgesteld. De zoekgebieden wind worden pas bij de besluitvorming over het windbeleid vastgesteld.

Moties en reacties colleges en raden op voorlopig ontwerp RES 1.0 april 2021

U heeft als College, het voorlopig ontwerp RES Twente 1.0 op 30 maart vastgesteld en aangeboden aan de raad. Daarop zijn moties en reacties ingediend en hebben diverse belanghebbenden in diverse bijeenkomsten en gesprekken hun inbreng geleverd. In bijlage 1 van de RES Twente 1.0 is de rode draad van de reacties aangegeven en hoe de reacties en moties zijn verwerkt. Voor de overzichtelijkheid zijn in een aparte bijlage specifiek voor de gemeente Dinkelland de moties opgenomen, met de reflectie van de stuurgroep RES en het College daarop.

Twentse Energieagenda

Een aantal moties en opmerkingen van belanghebbenden gaat over mogelijke ontwikkelingen van nieuwe technieken en de onderlinge afstemming van projecten en lokale koppelkansen. Hiervoor wordt in de periode van de RES 1.0 naar de RES 2.0 gewerkt met een Twentse Energieagenda. Hierin wordt een programmeertafel en een onderzoekstafel gevormd met partners uit het bedrijfsleven, onderwijs en overheden om ontwikkelingen op de voet te volgen en kansen te kunnen signaleren voor Twente.

Kanttekeningen

1 Wat wanneer college of raad niet in kan stemmen met de RES 1.0?

Tijdens het bestuurlijke afstemmingsoverleg is aangegeven dat de RES Twente 1.0 gezien moet worden als een strategisch koersdocument. Elke partij afzonderlijk zal zich zwaarwegend inspinnen om de bijdrage aan duurzame elektriciteit opwek in GWh die ze hebben toegezegd ook te gaan realiseren onderweg naar 2030 en draagt daarnaast bij aan de uitwerking van de regionale structuur warmte van Twente (in coalities). Wanneer een college of raad uiteindelijk niet instemt met de definitieve RES 1.0 kan het escalatiemodel, zoals omschreven in de startnota RES Twente in werking worden gesteld. Alle partijen hebben de startnota vooraf vastgesteld.

2 Procesafspraken

Gemeenten zijn onderweg naar de RES 1.0 aan de slag gegaan met de vormgeving van het lokale beleid en hebben zoekgebieden voor grootschalige opwek bekend gemaakt, uitsluitingsgebieden aangewezen of energieprojecten vanuit de samenleving gefaciliteerd. Gemeenten volgen daarin hun eigen werkwijze of tempo. In Dinkelland gaat het daarbij over het zonneveldenbeleid en het concept windbeleid. De raad heeft in haar vergadering van 21 april 2021 wat betreft het concept windbeleid onder andere via in een aangenomen motie gesteld dat het traject van voorbereiding, behandeling, participatie en besluitvorming van het NOT Windbeleid zodanig in de tijd dient te worden geplaatst dat het besluitmoment plaatsvindt tegelijkertijd met de vaststelling van de RES 2.0 of maximaal een jaar daarvoor.

3 Planologisch kader

De opgaven van de RES Twente 1.0 voor elektriciteit en warmte moeten uiteindelijk juridisch verankerd worden in het beleid voor de fysieke leefomgeving. Omdat ruimtelijke ordening gedecentraliseerd is moeten keuzes tussen functies, opgaven en belangen primair gemaakt worden door de provincie en de gemeenten. Er is daarom gekozen om de uitwerking van de RES Twente 1.0 vast te leggen in de instrumenten van de Omgevingswet:

- Gemeentelijke omgevingsvisie (GOVI)
- Provinciale omgevingsvisie (POVI)
- Nationale omgevingsvisie (NOVI)

De RES Twente 1.0 zelf is geen Structuurvisie. De RES Twente 1.0 hoeft niet formeel ter inzage te liggen, maar het voorlopig ontwerp is openbaar beschikbaar gesteld voor vragen en reacties.

Resultaten van overleg en inspraak

Parallel aan de ontwikkeling van de concept RES Twente naar de RES Twente 1.0 hebben diverse momenten plaatsgevonden, waarbij de bestuurders van de betrokken partners uit Twente met elkaar hebben gesproken over hun bijdrage aan de klimaatdoelstellingen. Tevens hebben op lokaal en regionaal niveau diverse bijeenkomsten plaatsgevonden voor inwoners en belanghebbenden vanuit verschillende perspectieven. In Dinkelland heeft dit vooral plaatsgevonden in digitale bijeenkomsten over het concept windbeleid via webinars en gesprekken met dorpsraden, inwoners en actiegroepen. Via de ter inzagelegging van het concept windbeleid was er de mogelijkheid om zienswijzen op dit beleid in te dienen, hiervan is veel gebruik gemaakt.

Inwoners, belangenorganisaties en volksvertegenwoordigers maken zich zorgen of het informeren en betrekken van de inwoners en ondernemers in Twente in voldoende mate is gebeurd. Als regionaal uitgangspunt stelt de RES Twente dat vervolgstappen in afstemming met de omgeving moeten worden gerealiseerd door subregionale samenwerking, gebiedsgerichte en grensoverschrijdende participatie en met minimaal 50% lokaal eigendom.

De lokale en regionale inbreng van de belanghebbenden is gebundeld en staat medio mei op www.energiestrategietwente.nl met een verwijzing naar de wijze waarop de inbreng is verwerkt in de RES Twente 1.0.

Externe communicatie

Via een centraal persmoment is de RES 1.0 bekend gemaakt aan de pers. Na afloop van het persmoment is een persbericht/woordvoeringslijn verzonden, die ook met de partners wordt gedeeld. Wordvoering en eventuele persvragen verlopen via de RES Twente.

Voorafgaand aan het persmoment is de opgemaakte versie van de RES Twente 1.0, bestaande uit het koersdocument en bijlagenboek, aan alle griffies verzonden voor doorzending aan alle volksvertegenwoordigers. Het strategisch koersdocument, het bijlagenboek en de moties/reacties van de volksvertegenwoordigers zijn vanaf 18 mei 18.00 uur beschikbaar op www.energiestrategietwente.nl.

Financiële paragraaf

Deelname aan de regionale samenwerking is tot op heden kosten neutraal voor de gemeenten tot het einde van 2021, maar vraagt wel inzet van diverse lokaal betrokken ambtenaren/adviseurs. Voor het voortzetten van de RES organisatie zijn inmiddels vanuit de VNG en IPO middelen gevraagd van het Rijk.

Inzet in de vorm van ambtelijke uren als bijdrage aan de RES Twente wordt voorlopig geschat op € 10.000,- of ca 120 uur per gemeente voor het jaar 2021.

In bovenstaande is de ambtelijke inzet voor de lokale opgave niet meegerekend.

Uitvoering

Hoe ver gemeenten zijn in de uitvoering wordt gemonitord in de RES Twente monitor, de voortgang van de uitvoering wordt elk half jaar geactualiseerd (in juni en dec).

Evaluatie

De RES in zijn geheel wordt tweejaarlijks geactualiseerd, en dan ook aan de raad ter besluitvorming

voorgelegd.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Dit voorstel speelt zowel in Dinkelland als in Tubbergen. Wat betreft de bijdrage aan de RES Twente betreft het een bijdrage in NOT-verband (naast Dinkelland en Tubbergen zijn dit Losser en Oldenzaal).

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,

de plv. secretaris

G van Hofwegen

de burgemeester

J.G.J. Joosten

Raadsbesluit

Datum: 5 juli 2021
Nummer: B
Onderwerp: Regionale Energiestrategie (RES) Twente 1.0

De raad van de gemeente Dinkelland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 1 juni 2021, nr. A;

gelet op het advies van de commissie Omgeving en Economie van 28 juni 2021;

gelet op artikel

besluit

1. Vast te stellen de Regionale Energiestrategie (RES) Twente 1.0. als strategisch koersdocument.
2. Kennis te nemen van het document "moties en reflecties Stuurgroep RES en College"

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 5 juli 2021

De raadsgriffier,

De voorzitter,